

Stanovisko Výboru regionů Pohled místních a regionálních orgánů na plyn a ropu z břidlic a na horninami zadržovaný plyn a ropu (nekonvenční uhlovodíky)

(2013/C 356/05)

VÝBOR REGIONŮ

- shoduje se s evropským komisařem pro životní prostředí v tom, že provedené studie naznačují, že v současných právních předpisech EU existuje řada nejasností nebo mezer, zdůrazňuje, že má-li být toto odvětví přijato širokou veřejností, bude nanejvýš důležité zabývat se zdravotními a environmentálními riziky, a vyzývá EK, aby v příslušném nařízení vydala rámec pro řízení rizik a řešení nedostatků;
- žádá, aby se respektovala rozhodnutí místních a regionálních orgánů ohledně zákazu, omezení a kontroly rozvoje/aktivit souvisejících s dobýváním nekonvenčních uhlovodíků. Místní a regionální orgány by měly mít právo vyloučit možnost provádět aktivity spojené s rozvojem nekonvenčních uhlovodíků v citlivých oblastech (např. ochranná pásma zdrojů pitné vody, vesnice, orná půda atd.);
- zdůrazňuje principiální význam zásady transparentnosti a zapojení dotčených skupin obyvatelstva, jakož i místních a regionálních orgánů, při rozhodování v této citlivé oblasti a vyjadřuje znepokojení nad tím, že tyto zásady dosud nebyly dostatečně zohledněny ve všech členských státech;
- podporuje návrh zahrnout nekonvenční uhlovodíky do přílohy I revidované směrnice o posuzování dopadů na životní prostředí (EIA), tak aby s nimi související záměry byly systematicky podrobovány EIA, a vyzývá Komisi, aby zvažila zavedení společných norem v oblasti ochrany životního prostředí pro průzkum a dobývání nekonvenčních uhlovodíků v EU, aby se usnadnilo koherentní a srozumitelné EIA.

Zpravidaj	pan Brian MEANEY (IE/EA), Rada hrabství Clare a správní úřad regionu Mid-West
Odkaz	stanovisko z vlastní iniciativy

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

1. uznává, že Evropa potřebuje cenově dostupné, uhlíkově neutrální, udržitelné, celosvětově konkurenceschopné bezpečné zdroje energie. Pro Evropskou unii to představuje zásadní výzvu. Tento problém vedl k tomu, že členské státy musí hledat veškeré alternativy, což podnítilo velký zájem o nekonvenční uhlovodíky, který se vyvinul v souvislosti se zatím nejednotným a nekoordinovaným regulačním rámcem v celé EU. Připomíná však, že nekonvenční uhlovodíky nejsou udržitelné ani z hlediska změny klimatu, ani pokud jde o dlouhodobé dodávky energie, a pojí se s vysokými riziky;

2. je si vědom významných rizik v oblasti životního prostředí a zdraví, která se pojí s procesem horizontálního frakování pomocí vysokých objemů „kluzké vody“ používaného při dobývání nekonvenčních uhlovodíků;

3. zdůrazňuje potřebu, aby Komise důrazně politicky zareagovala, a vyzývá ji, aby uložila členským státům povinnost zajistit kompetentním regionálním a místním orgánům zdroje pro správné plnění regulačních a kontrolních úloh a zodpovědností, zejména v sociální a environmentální oblasti a v otázkách řádného hospodaření se všemi přírodními zdroji, které se vztahují k různým kompetencím regionálních a místních orgánů v celé EU;

4. zdůrazňuje, že je důležité neztrácet ze zřetele přechod k případnému 100 % podílu obnovitelných zdrojů energie a že nekonvenční či jiné formy energie nesmí odvádět nutnou pozornost a prostředky od přechodu na obnovitelné zdroje energie. Uznává, že nekonvenční uhlovodíky mohou hrát roli v přechodném stadiu mezi fosilními palivy a obnovitelnou energií;

A. Obecné zásady

5. uvědomuje si, že podle Lisabonské smlouvy (2009, článek 194) má každý členský stát právo „stanovit podmínky pro využívání svých energetických zdrojů, [...] volby mezi různými energetickými zdroji a základní skladby [...] zásobování energií“. Z toho důvodu se v celé Evropě vyskytují různé postoje k plynu z břidlic. VR žádá, aby se vzaly na vědomí kompetence, odpovědnosti, stanoviska a názory místních a regionálních orgánů, aby byly respektovány všemi, zejména Komisí, a aby se jim věnovala pozornost při psaní návrhů na umožnění

bezpečného a chráněného dobývání nekonvenčních uhlovodíků, které bude šetrné k místním přírodním zdrojům;

6. zohledňuje kompetence místních a regionálních orgánů, jejich specifické místní znalosti a omezení, co se týče zdrojů, dále bere v úvahu četné zásadní dopady a rizika spojená s dobýváním nekonvenčních uhlovodíků, a žádá, aby se respektovala rozhodnutí místních a regionálních orgánů ohledně zákazu, omezení a kontroly rozvoje/aktivit souvisejících s dobýváním nekonvenčních uhlovodíků. Zdůrazňuje, že místní a regionální orgány by měly mít právo vyloučit možnost provádět aktivity spojené s rozvojem nekonvenčních uhlovodíků v citlivých oblastech (např. ochranná pásma zdrojů pitné vody, vesnice, orná půda atd.) anebo v případě, že by tyto orgány již nemohly dosahovat cílů v oblasti snižování emisí skleníkových plynů. Měla by být mimoto posílena i autonomie místních a regionálních orgánů v rozhodování o vydávání zákazů rozvoje nekonvenčních uhlovodíků na jejich území. V této souvislosti VR připomíná zákazy dobývání nekonvenčních uhlovodíků vydané například v Bulharsku, Francii, Lucembursku, švýcarském kantonu Fribourg či španělském regionu Kantábrie;

7. shoduje se s EP na tom, že stávající, dobrovolně použitelné pokyny pro průmysl, aby společnosti řešily negativní sociální a ekologické dopady těžebního průmyslu, jako např. globální iniciativa pro podávání zpráv (GRI), iniciativa OSN Global Compact a pokyny OECD pro nadnárodní podniky, nejsou pro zmírnění negativních důsledků těžby dostatečné;

8. shoduje se s evropským komisařem pro životní prostředí v tom, že provedené studie naznačují, že v současných právních předpisech EU existuje řada nejasností nebo mezer, zdůrazňuje, že má-li být toto odvětví přijato širokou veřejností, bude nanejvýš důležité zabývat se zdravotními a environmentálními riziky, a vyzývá EK, aby v příslušném nařízení vydala rámec pro řízení rizik a řešení nedostatků;

9. žádá Komisi, aby zvážila, zda nepožádat členské státy, aby omezily rozvoj nekonvenčních uhlovodíků do doby, než budou mezery v právní úpravě příslušných směrnic EU napraveny;

10. domnívá se, že bez ohledu na právo členských států volně využívat své energetické zdroje by jakýkoli rozvoj nekonvenčních uhlovodíků měl zajistit spravedlivé a rovné podmínky

pro všechny v celé Unii, a to při bezvýhradném dodržení příslušných právních předpisů EU v oblasti ochrany životního prostředí a veřejného zdraví. Žádá jasný a právně závazný regulační rámec EU, přednostně formou směrnice o průzkumu a dobývání nekonvenčních uhlovodíků, aby byla poskytnuta odpovídající záruka ve vztahu k rizikům pro životní prostředí a lidské zdraví, které vyplývají z činností souvisejících s těžbou plynu z břidlic;

11. je toho názoru, že zásada předběžné opatrnosti stanovená v politice EU v oblasti životního prostředí by se měla důsledně uplatňovat v celé EU a posuzování dopadů na životní prostředí by mělo být povinné bez ohledu na rozsah průzkumu a dobývání nekonvenčních uhlovodíků a mělo by brát v úvahu hospodářské zájmy, potřebu zajistit bezpečnost zásobování energií a podporu udržitelného rozvoje;

12. trvá na tom, aby se povinná analýza životního cyklu, jakožto základní kámen nové směrnice EU týkající se průzkumu a dobývání nekonvenčních uhlovodíků na území EU, prováděla před udělením těžebního oprávnění pro každý jednotlivý projekt rozvoje nekonvenčních uhlovodíků;

13. zdůrazňuje principiální význam zásady transparentnosti a zapojení dotčených skupin obyvatelstva, jakož i místních a regionálních orgánů, při rozhodování v této citlivé oblasti a vyjadřuje znepokojení nad tím, že tyto zásady dosud nebyly dostatečně zohledněny ve všech členských státech;

B. Obecné připomínky

14. bere na vědomí, že technologický pokrok posledních let již v některých částech světa nastartoval rychlou těžbu nekonvenčního plynu v obchodním měřítku, zejména v USA, kde se plyn z břidlic označuje za hybatele změn, je si však vědom technických a ekonomických omezení plynu z břidlic v EU. Šíří se názor, že je nepravděpodobné, že by Evropa zažila podobně prudký rozmach jako USA⁽¹⁾, evropské zdroje nekonvenčního plynu by v nejlepším případě mohly kompenzovat pokles produkce konvenčního plynu, zčásti jsou však omezené odlišnou geologickou strukturou⁽²⁾, legislativou a také vyšší hustotou obyvatelstva. Uznává, že v této oblasti je ještě zapotřebí provést důkladné posouzení;

15. poznamenává, že vrty nekonvenčních uhlovodíků vysychají mnohem rychleji než u konvenčních uhlovodíků, což vyžaduje vyšší počet vrtů, a tím rostou výrobní náklady. Podotýká však, že dobývání nekonvenčních uhlovodíků probíhá za použití moderních technologií, např. horizontálních vrtů a vrtných ploch s několika vrty, jež mohou snížit dopad na životní prostředí a okolí;

16. domnívá se, že při současných cenách plynu je potenciál plynu z břidlic příliš malý na to, aby měl zásadní vliv na evropskou situaci v zásobování plynem. I kdyby se v Evropě těžba plynu z břidlic rozvíjela rychlejším způsobem, nedosahoval by její podíl na dodávkách evropského plynu ani v nejlepším případě řádově více než několika procent. Těžba plynu z břidlic nezvrátí postupující trend, kdy klesá domácí produkce a zvyšuje se závislost na dovozu⁽³⁾. Uznává, že je nutné provést v této oblasti další posouzení;

17. je si vědom toho, že jedním z předpokladů hospodářské životaschopnosti plynu z břidlic mohly být volné právní předpisy, protože vyjmutí plynu z břidlic z řady zákonů o ochraně životního prostředí bylo jednou z hnacích sil rozmachu dobývání plynu z břidlic v USA, např. přesné složení frakovačích aditiv je chráněno patentem a nemusí být zpřístupněno. Z toho důvodu naléhavě zdůrazňuje, že se pro povolování příslušných projektů v Evropské unii nutně musí vyžadovat zveřejnění všech chemických látek a jejich množství obsaženého ve frakovací tekutině;

18. poznamenává, že nevyhnutelným dopadem těžby plynu z břidlic a horninami zadržené ropy je velký a prostorově náročný zábor půdy kvůli vrtným plošinám, parkovacím a manévrovacím plochám pro nákladní vozy, vybavení, zařízení na zpracování a přepravu plynu a přístupovým komunikacím, který může být hrozbou pro udržitelná městská a venkovská sídla a přírodní stanoviště. Závažnými prokázanými a možnými dopady jsou emise znečišťujících látek do ovzduší, znečištění podzemních vod z nekontrolovaných úniků plynů nebo kapalin v důsledku výbuchů nebo jejich rozlití, průsaků frakovací tekutiny a nekontrolovaného vypouštění odpadních vod. Frakovací tekutiny obsahují nebezpečné látky a tekutina vytékající zpět obsahuje navíc těžké kovy a radioaktivní látky z ložiska. Vrty určené pro těžbu plynu z břidlic představují vysoké riziko pro lidské zdraví⁽⁴⁾ a životní prostředí, vyšší než v případě ostatních fosilních paliv⁽⁵⁾, a to tím spíše, že pro totéž vytěžené množství je zapotřebí větší množství vrtů;

⁽³⁾ Evropský parlament <http://europeecologie.eu/IMG/pdf/shale-gas-pe-464-425-final.pdf>

⁽⁴⁾ Lisa M. McKenzie, Roxana Z. Witter, Lee S. Newman, John L. Adgate. Human health risk assessment of air emissions from development of unconventional natural gas resources (Posouzení rizik znečištění ovzduší pro lidské zdraví při dobývání zdrojů nekonvenčního plynu), Colorado School of Public Health, University of Colorado, Anschutz Medical Campus, Aurora, Colorado, USA.

⁽⁵⁾ http://ec.europa.eu/environment/integration/energy/unconventional_en.htm

⁽¹⁾ Dr. Werner Zittel. Shale Gas European Perspectives (Evropské perspektivy plynu z břidlic), Evropský parlament, 14. května 2013.

⁽²⁾ <http://www.kpmg.com/Global/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/shale-gas/Documents/cee-shale-gas-2.pdf>

19. je znepokojen tím, že stávající těžební zákony v Evropě a související právní předpisy týkající se těžebních aktivit nezohledňují zvláštní aspekty spojené s dobýváním nekonvenčních uhlovodíků. V právních předpisech vztahujících se na oblast těžby jsou mezi jednotlivými členskými státy EU významné rozdíly. V řadě případů mají těžební práva větší váhu než práva občanů a místní politické orgány často nemají vliv na případné projekty či těžební lokality, protože jejich schvalování je věcí národních či státních vlád a jejich orgánů. Výbor krom toho poukazuje na to, že vlastníci půdy v Evropě, na rozdíl od Spojených států, zpravidla nemají automaticky vlastnická práva na nerostné suroviny nacházející se pod jejich pozemky, a tudíž ne vždy mají z jejich vytěžení zisk;

20. žádá o korektní vyhodnocení skutečného potenciálu, jaký může mít nekonvenční plyn v EU, což je otázka, která může mít stěžejní význam pro jakékoli zamýšlené energetické nebo politické plánování jeho využití jako přechodového zdroje na cestě k vyššímu zastoupení obnovitelné energie v celé EU jak bylo uvedeno v takových popularizačních dokumentech o budoucnosti energetiky v Evropě, jakým je energetický plán do roku 2050. Toto vyhodnocení také umožní ověřit možnost systematictějšího využívání místních zdrojů energie. Jedním z cílů těchto plánů a politik musí být zajistit, aby k přechodu na budoucí zdroje energie, které budou hospodářsky konkurenceschopné a budou vykazovat co možná nejmenší uhlíkovou stopu, došlo takovým způsobem, že se EU stane konkurenceschopná vůči ostatním geopolitickým regionům. Kromě vystavení životního prostředí, klimatu a lidského zdraví nepředvídatelným rizikům by plyn z břidlic mohl také narušit rozvoj obnovitelné energie a uvrhnout Evropu do ještě větší závislosti na fosilních palivech. Plyn z břidlic, podobně jako zachycování a ukládání uhlíku, nemůže být sám o sobě politickým cílem bez ohledu na potřeby občanů a neměl by být propagován jako zelená alternativa pro budoucnost energetiky v Evropě. Vzhledem k jeho vysoké uhlíkové náročnosti, nutné míře rozvoje a výši investic je nutné ujasnit, jak by mohl být plyn z břidlic považován za „přechodové palivo“. Klesající ceny plynu v důsledku vzrůstající těžby plynu z břidlic v USA by mohly ohrozit životaschopnost nízkouhlíkových alternativ a vystavit tlaku vládní podpůrná opatření;

21. je znepokojen tím, že celosvětový nárůst průzkumu a produkce plynu z břidlic by mohl vést ke značnému navýšení prchavých emisí metanu (jehož skleníkový efekt je 20 až 25krát silnější než u CO₂) a že celkový potenciál globálního oteplování (GWP) předpokládá zvýšení o více než 3,5 stupně⁽⁶⁾. (Cílové přijatelné zvýšení je o 2 stupně). Navíc těžba ropy a plynu z nekonvenčních zdrojů by mohla zbrzdit dosažení sedmého rozvojového cíle tisíciletí, který se týká zajištění environmentální udržitelnosti, a ohrozit nejnovější mezinárodní závazky v oblasti změny klimatu zakotvené v Kodaňské dohodě;

22. vyjadřuje svůj souhlas s tím, aby byla posílena podpora EU zaměřená na oblast výzkumu a vývoje v odvětví ekodesignu prostřednictvím strukturálních fondů, Fondu soudržnosti

a Evropské investiční banky. Toto úsilí musí provázet vyšší pozornost zaměřená na případná narušení hospodářské soutěže, k nimž by mohlo dojít v důsledku přijetí nových norem. VR vítá předběžné posouzení právního rámce EU v environmentální oblasti uplatnitelného na nekonvenční uhlovodíky, které provedla Komise, a naléhavě vyzývá Komisi, aby:

- a. důkladně zhodnotila přiměřenost těchto předpisů pro úplné pokrytí všech aspektů jak průzkumu, tak rozvoje plně komerčního dobývání vysokých objemů nekonvenčních uhlovodíků v Evropě;
- b. zjistila mezery a nedostatky ve stávajících právních předpisech v oblasti životního prostředí a předložila vhodné návrhy na přizpůsobení těchto předpisů, tam kde to bude potřeba, specifikům rozvoje nekonvenčních uhlovodíků, jakož i na odstranění mezer umožňujících nesprávný výklad či zvláštní odchylky pro oblast rozvoje nekonvenčních uhlovodíků ve vnitrostátním právu, které by měly dopad na místní a regionální orgány;
- c. vyhodnotila řádné provedení klíčových evropských právních předpisů v oblasti životního prostředí ve všech členských státech a přijala neodkladná opatření v případech neplnění;
- d. posoudila, vzala v úvahu a poučila se ze zkušeností regionálních a státních orgánů v USA;

Technické problémy týkající se dříve uvedené upřednostňované směrnice

C. Posouzení základních požadavků

23. žádá, aby Komise po průmyslových subjektech vyžadovala, aby zajistily nezávislé ověřitelné určení stávajícího stavu životního prostředí v oblastech, které se navrhuje pro dobývání nekonvenčních uhlovodíků:

- a. tento základní posudek by měl být zejména zaměřen na stav podmínek pro zdraví lidí a zvířat a na kvalitu a propojitelnost přírodních stanovišť;
- b. geologie podloží v souvislosti se zásobami a pohybem podzemní vody;
- c. životní podmínky, které podzemní voda skýtá mikroskopické fauně a flóře;

⁽⁶⁾ IEA Golden Rules for a Golden age of Gas, s. 91.

d. stávající kvalita ovzduší, povrchových vod a půdy a seizmologické údaje zahrnující studii o přirozených již existujících geologických poruchách;

e. ověřitelné mikroseizmologické údaje;

f. 3D a 4D vizualizace systémů podzemní vody;

D. Posuzování vlivů na životní prostředí (EIA)

24. s obavami konstatuje, že stávající směrnice EIA nezhledňuje hodnoty denní produkce nekonvenčních uhlovodíků. V důsledku toho nepodléhají příslušné záměry, navzdory svému environmentálnímu dopadu, povinnému posouzení dopadů na životní prostředí. V souladu se zásadou předběžné opatrnosti a jak je požadováno v usnesení Parlamentu ze dne 21. listopadu 2012, VR podporuje návrh zahrnout nekonvenční uhlovodíky do přílohy I revidované směrnice, tak aby s nimi související záměry byly systematicky podrobovány posouzení dopadů na životní prostředí;

25. vyzývá Komisi, aby zvažila zavedení společných norem v oblasti ochrany životního prostředí pro průzkum a dobývání nekonvenčních uhlovodíků v EU, aby se usnadnilo koherentní a srozumitelné posouzení dopadů na životní prostředí;

26. uznává nedostatek zkušeností a odborných znalostí v Evropě. Zdůrazňuje, že náležitá regulace rozvoje průzkumu a dobývání nekonvenčních uhlovodíků je zčásti závislá na kompetencích a zdrojích regionálních a místních orgánů. Uznává, že je třeba posílit pravomoci a zvýšit lidské zdroje regionálních a místních orgánů v oblasti nekonvenčních uhlovodíků;

E. Vodní zdroje

27. je přesvědčen, že vzhledem k hloubce více než 2 km, ve které se provádí těžba nekonvenčních uhlovodíků, je nejdůležitějším problémem z hlediska znečištění podzemních vod neporušenost a kvalita pažnic a cementace. Poznatky z praxe v USA dokládají, že 6 % vrtů prosakuje (7);

28. žádá, aby se monitorovala každá fáze frakování a zaznamenávaly podrobné údaje o maximální délce frakovacího vrtu a vzdálenosti od zásobníků podzemní vody;

29. vyzývá Komisi, aby průmyslové subjekty přiměla k tomu, že provedou nápravná opatření v případě kontaminace podzemní vody metanem nebo přírodními radioaktivními látkami či jinými látkami, které narušují kvalitu těchto podzemních vod, v místech, kde praskliny zasahují do vrstev s podzemní vodou, nebo při selhání celistvosti pažnic a cementace;

30. žádá povinné akustické karotáže, tzv. cement-bond-log (CBL), a tlakové zkoušky úvodní kolony pažnic a cementace před začátkem jakýchkoliv činností;

31. zdůrazňuje, že účinná prevence vyžaduje soustavné sledování přísného dodržování stanovených nejvyšších standardů a postupů při budování vrtné sondy. Zdůrazňuje, že průmyslové subjekty, jakož i příslušné orgány by měly zajistit pravidelnou kontrolu kvality neporušenosti pažnic a cementace;

32. žádá, aby byly ve spolupráci provozovatelů, regulačních orgánů a pohotovostních služeb vypracovány povinné plány zaměřené na prevenci a regulaci úniků a s nimi spojených výjimečných situací (SPCC);

33. žádá zavedení minimálních vzdáleností vrtných plošin od veřejných či soukromých pramenů a studní;

34. poukazuje na to, že odpady a odpadní vody, které vznikají při dobývání nekonvenčních uhlovodíků, představují řadu problémů týkajících se bezpečného uložení, recyklace a nakládání s odpady, a tudíž vyžadují odpovídající právní předpisy. V této souvislosti je nezbytné zapojení dotčených místních a regionálních orgánů, které často zodpovídají za nakládání s odpady;

F. Nakládání s odpady

35. požaduje recyklaci odpadní vody vzniklé při frakování, která by minimalizovala nebezpečí úniků a průsaků. Poukazuje na vysoké objemy odpadní vody vzniklé při frakování, jež obsahují různorodé znečišťující látky. VR se domnívá, že recyklace vody na místě v uzavřeném oběhu během výzkumu/zpřístupňování ložiska při využití ocelových skladovacích nádrží nabízí vhodný prostředek pro úpravu zpětně vytékající vody, jelikož se minimalizuje její objem, nebezpečí povrchových úniků a náklady, přeprava a poškození silnic v souvislosti s převozem vody za účelem jejího vyčištění. Žádá o upuštění od zadržovacích jímeček z důvodu vysokého nebezpečí úniků a průsaků;

36. požaduje zveřejnění množství a složení frakovací tekutiny, která se v průběhu dobývání nekonvenčních uhlovodíků nevrátila zpět, a dále též – díky znalosti složení půdy a hornin – její možný vliv na půdní vodu a živočichy;

37. zdůrazňuje, že komunální a státní zařízení na zpracování odpadu nebo na nakládání s vodou a odpady, které přitom vznikají, nemusí mít potřebnou kapacitu či technické vybavení, aby zvládly zpracovat objem a specifické složení odpadní vody. Požaduje, aby provozovatelé ve spolupráci s orgány, které zodpovídají za zpracování odpadu, a příslušnými schvalovacími orgány stanovili normy pro čištění odpadních vod a sestavili povinné vodohospodářské plány;

(7) Methane Migration Data Pennsylvania DEP.

38. připomíná, že radioaktivní látky, které jsou přirozeně obsaženy v geologických útvech, se od sebe v závislosti na druhu břidlice liší. Zdůrazňuje nutnost posouzení obsažených radioaktivních látek před udělením těžebního povolení;

G. Chemické látky

39. vyjadřuje znepokojení nad tím, že v současné době není na úrovni EU povinné deklarovat chemické složení frakovací tekutiny. Domnívá se, že provozovatelé by měli být naprosto transparentní a mít povinnost zveřejňování a že by se tyto faktory měly brát v úvahu při posuzování dopadů na životní prostředí. Vyzývá Komisi, aby přezkoumala nejvhodnější právní předpis pro začlenění takové povinnosti na evropské úrovni;

40. vyzývá k většímu úsilí při vývoji aditiv do frakovací tekutiny, která budou co nejméně toxická a riziková pro životní prostředí;

H. Půda, ovzduší a další parametry

41. zdůrazňuje, že plánování a metodu těžby určují geologické charakteristiky daného regionu. Podporuje aktivní a včasné zapojení vnitrostátních geologických ústavů a místních a regionálních orgánů. Požaduje, aby před udělením povolení bylo povinné provést geologické analýzy hlubinných i svrchních geologických vrstev v potenciální břidlicové oblasti, které by zahrnovaly zprávy o veškeré minulé či současné těžební činnosti v daném regionu. Dále požaduje sběr záznamů o vrtu;

42. konstatuje, že vrtné plošiny s více horizontálními vrtly snižují zábor půdy a narušení krajiny;

43. je pro využití ekologických systémů na redukcii nebo zachycování emisí metanu během přípravy vrtu na těžbu;

44. poukazuje na to, že za příčinou provozních nehod stojí většinou nevyškolení pracovníci, zanedbání povinností či jednání, které se neslučuje se zásadami bezpečnosti;

45. doporučuje zavedení standardizovaných plánů reakcí na krizové situace a specializovaných skupin pro reakci na tyto situace;

I. Účast veřejnosti a veřejné zdraví

46. požaduje detailní monitorování zdraví občanů žijících v blízkosti vrtných lokalit a je pro zřízení regionálního registru zdraví obyvatelstva;

47. doporučuje, aby se šířením činností týkajících se nekonvenčních uhlovdíků zabývala skupina místních i jiných odborníků, kteří mohou na základě místních environmentálních a hospodářských charakteristik nabídnout objektivní pohled na

všechny fáze těžby s důrazem na její ekonomický přínos i související sociální a environmentální rizika;

48. domnívá se, že by účast veřejnosti měla být zajištěna prostřednictvím povinného uplatňování široké škály účinných participativních plánovacích nástrojů a metod před průzkumem a veřejných konzultací před zahájením každé fáze těžby, a požaduje větší informovanost a vzdělávání veřejnosti v otázkách nekonvenčních uhlovdíků s cílem zajistit přijetí a pochopení těchto činností na straně veřejnosti a její důvěru v jejich řízení;

J. Ukončení těžařských prací, opuštěné, neúspěšné vrtly a zadržovací jámky

49. na základě předchozích zkušeností budou místní a regionální orgány vyžadovat složení finanční záruky ve výši 1,5 násobku nákladů na řádné uzavření a utěsnění každého vrtu, čímž se uvede do plně zakonzervovaného stavu. Tyto náklady mají zahrnout celkové náklady na materiál, jakož i odborné provedení práce a zhodnocení konečného postupu;

50. dále požaduje, aby byla u místních orgánů složena finanční záruka za účelem zajištění osvědčených postupů během fáze vrtání a frakování. Tato záruka je důležitá pro zajištění sanace v případě, že obchodní společnost přestane existovat;

51. žádá, aby průmyslové subjekty také učily finanční a jiná opatření pro zajištění osvědčených postupů při sanaci a rekultivaci oblastí těžby nekonvenčních uhlovdíků;

52. požaduje, aby byly místním orgánům s příslušnými kompetencemi poskytnuty zdroje nezbytné pro prodloužení monitorování ovzduší a podzemní vody v lokalitách, kde probíhá či probíhalo dobývání nekonvenčních uhlovdíků;

K. Problémy pro místní orgány týkající se správy a zdrojů

53. domnívá se, že vícestupňový rozvoj oblastí, kde se nachází plyn z břidlic, může představovat problém na úrovni správy při dodržování přesných právních postupů v rámci plánování, monitorování stavu životního prostředí, donucovacích opatření. VR žádá členské státy, aby zajistily, že místní a regionální orgány budou mít zdroje odpovídající významu této výzvy;

L. Sociální a ekonomické dopady na místní a regionální orgány

54. konstatuje, že skutečnosti týkající se tlaku na místní orgány s nízkým rozpočtem, ekonomické zájmy a možnost částečné energetické nezávislosti zastiňují význam analýzy sociálních rizik, a spouštějí tím nevratné procesy;

55. je obeznámen se zkušenostmi místních a regionálních orgánů s cykly rozmachu a propadu těžebního průmyslu a je si vědom toho, že:

- a. prudký rozvoj jednoho hospodářského odvětví, jako např. těžby uhlí či plynu a ropy z břidlic, vede k silnému, často náhlému, nárůstu méně kvalifikovaných, vysoce placených pracovních míst v tomto odvětví;
- b. dostupnost těchto pracovních míst odvádí mladé pracovníky od vyššího vzdělávání či jiných možností vysoce kvalifikované odborné přípravy;
- c. pro ostatní průmyslová odvětví není region atraktivní kvůli omezené kvalifikaci pracovní síly a vysokým platům v oblasti;
- d. když dostupnost přírodního zdroje pomine kvůli vytěžení – či se jeho hodnota v souvislosti s jinými ekonomickými faktory sníží – zaměstnanost v sektoru prudce klesne;
- e. ekonomický pokles způsobí, že bez možností jiného uplatnění odchází pracovní síla do jiných oblastí hledat nové příležitosti;
- f. žádá, aby členské státy vzaly na vědomí tyto možné konsekvence a aby místní a regionální orgány plánovaly zajištění udržitelných společenství, až bude zdroj nekonvenčních uhlovodíků vyčerpán nebo přestane být z ekonomického hlediska životaschopný.

V Bruselu dne 9. října 2013

předseda
Výboru regionů
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO
